

Acord din 12/11/1993

între România și Republica Africa de Sud pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe câștigurile din capital

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 199 din 02/08/1994

Guvernul României și Guvernul Republicii Africa de Sud, dorind să promoveze și să întărească relațiile economice dintre cele două țări, au convenit după cum urmează:

I. Scopul acordului

ARTICOLUL I Persoane vizate

Prezentul acord se va aplica persoanelor care sunt rezidente ale unuia sau ale ambelor state contractante.

ARTICOLUL 2 Impozite vizate

1. Prezentul acord se va aplica impozitelor pe venit și pe câștigurile din capital, stabilite în numele fiecărui stat contractant, al subdiviziunilor sale politice sau al unităților sale administrativ-teritoriale, indiferent de modul în care sunt percepute.

2. Sunt considerate impozite pe venit și pe capital toate impozitele stabilite pe venitul total, pe capitalul total sau pe elemente de venit sau de capital, inclusiv impozitele pe câștigurile provenite din înstrăinarea bunurilor mobile sau imobile, precum și impozitele asupra creșterii valorii capitalului.

3. Impozitele existente asupra cărora se va aplica prezentul acord sunt:

a) în România:

- (i) impozitul pe veniturile realizate de persoanele fizice;
- (ii) impozitul pe salarii și alte remunerații similare;
- (iii) impozitul pe veniturile realizate de persoanele juridice;
- (iv) impozitul pe veniturile realizate din activități agricole;
(denumite în continuare impozit român).

b) în Republica Africa de Sud:

- (i) impozitul comun;
- (ii) impozitul pe veniturile acționarilor nerezidenți;
(denumite în continuare impozit sud-african).

4. Prezentul acord se va aplica, de asemenea, oricăror alte impozite similare care se vor adăuga ulterior sau care vor înlocui impozitele existente.

5. La sfârșitul fiecărui an calendaristic, autoritățile competente ale statelor contractante își vor notifica reciproc modificările efectuate în legislațiile lor fiscale, și dacă apare necesar să se modifice orice articol al prezentului acord, fără să fie afectate principiile generale ale acestuia, modificările necesare pot fi efectuate de comun acord, pe baza schimbului de note diplomatice.

II. Definiții

ARTICOLUL 3 Definiții generale

1. În sensul prezentului acord, în măsura în care contextul nu cere o interpretare diferită:

a) termenul România înseamnă România, și, când este folosit în sens geografic, înseamnă teritoriul României, inclusiv marea sa teritorială, precum și zona economică exclusivă și platoul continental, asupra cărora România exercită drepturi suverane în conformitate cu propria sa legislație și cu dreptul internațional, cu privire la explorarea și exploatarea resurselor naturale, biologice și minerale, aflate în apele mării, pe fundul și în subsolul acesteia;

b) termenul Africa de Sud înseamnă Republica Africa de Sud, și, când este folosit în sens geografic, include marea teritorială a acesteia, precum și orice altă zonă în afara mării teritoriale care a fost sau poate fi astfel definită, potrivit legislației Republicii Africa de Sud, ca zone asupra cărora Republica Africa de Sud își poate exercita drepturile suverane sau jurisdicția;

c) expresiile stat contractant și celălalt stat contractant înseamnă România sau Republica Africa de Sud, după cum cere contextul;

d) termenul persoană include o persoană fizică, o societate sau orice altă grupare de persoane, considerată ca o entitate, în scopul impozitării;

e) termenul societate înseamnă orice persoană juridică sau orice entitate care este considerată ca o persoană juridică, în scopul impozitării;

f) expresiile întreprindere a unui stat contractant și întreprindere a celuilalt stat contractant înseamnă, după caz, o întreprindere exploatată de un rezident al unui stat contractant și o întreprindere exploatată de un rezident al celuilalt stat contractant;

g) termenul naționali înseamnă orice persoană fizică având cetățenia unui stat contractant și orice persoană juridică, asociație sau altă entitate constituită în conformitate cu legislația în vigoare într-un stat contractant;

h) expresia autoritate competentă înseamnă:

(i) în cazul României, ministrul finanțelor sau reprezentantul său autorizat; și

(ii) în cazul Republicii Africa de Sud, comisarul veniturilor interne sau reprezentantul său autorizat;

i) expresia trafic internațional înseamnă orice transport efectuat cu o navă sau aeronavă exploatată de o întreprindere care are sediul conducerii efective într-unul dintre statele contractante, cu excepția cazului când nava sau aeronava este exploatată numai între locuri situate în celălalt stat contractant.

2. În ce privește aplicarea prezentului acord în oricare stat contractant, orice termen care nu este altfel definit va avea sensul ce i se atribuie de către legislația acelu stat referitoare la impozitele care fac obiectul prezentului acord, dacă contextul nu cere o interpretare diferită.

ARTICOLUL 4 Domiciliul fiscal

1. În sensul prezentului acord:

a) expresia rezident al României înseamnă orice persoană care, în virtutea legislației acelu stat, este subiect de impunere în acel stat, datorită rezidenței sale, sediului conducerii sau oricărui alt criteriu de natură similară;

b) expresia rezident al Republicii Africa de Sud înseamnă orice persoană fizică rezidentă în mod permanent în Republica Africa de Sud și în orice societate care este constituită, condusă sau controlată în Republica Africa de Sud.

2. Când, potrivit prevederilor paragrafului 1, o persoană fizică este rezidentă a ambelor state contractante, atunci statutul său se determină după următoarele reguli:

a) persoana va fi considerată rezidentă a statului contractant în care dispune de un domiciliu. Dacă dispune de un domiciliu în ambele state contractante, ea va fi considerată rezidentă a statului contractant cu care legăturile sale personale și economice sunt cele mai strânse (centrul intereselor vitale);

b) dacă statul contractant în care această persoană are centrul intereselor sale vitale nu poate fi determinat sau dacă nu dispune de un domiciliu în nici unul dintre statele contractante, atunci va fi considerată rezidentă a statului contractant în care locuiește în mod obișnuit;

c) dacă această persoană locuiește în mod obișnuit în ambele state contractante sau dacă nu locuiește în mod obișnuit în nici unul dintre ele, va fi considerată rezidentă a statului contractant al cărui național este;

d) dacă această persoană este național al ambelor state contractante sau dacă nu este național al nici unuia dintre ele, autoritățile competente ale statelor contractante vor rezolva problema de comun acord.

3. Când potrivit paragrafului 1, o persoană, alta decât o persoană fizică, este rezidentă a ambelor state contractante, ea va fi considerată rezidentă a statului contractant în care este situat sediul conducerii sale efective.

ARTICOLUL 5 Sediu permanent

1. În sensul prezentului acord, expresia sediu, permanent înseamnă un loc fix de afaceri prin care întreprinderea își desfășoară, în întregime sau în parte, activitatea sa.

2. Expresia sediu permanent cuprinde îndeosebi:

a) un sediu de conducere;

b) o sucursală;

c) un birou;

d) o uzină;

e) un atelier;

f) o mină, un puț petrolier, o carieră sau alt loc de extracție a resurselor naturale;

g) o plantație, o fermă, o livadă sau o vie; și

h) un șantier de construcții sau un proiect de construcție, de instalație sau de montaj a cărui durată depășește 9 luni.

3. Expresia sediu permanent se consideră că nu include:

a) folosirea de instalații în scopul exclusiv al depozitării, expunerii sau livrării ca urmare a unui contract de vânzare de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii;

b) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii în scopul exclusiv al depozitării, expunerii sau livrării;

c) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii numai în scopul de a fi prelucrate de către o altă întreprindere;

d) vânzarea de produse sau mărfuri aparținând întreprinderii, expuse în cadrul unui târg sau expoziții temporare, ocazionale, după încheierea târgului sau expoziției respective;

e) menținerea unui loc fix de afaceri, în scopul exclusiv al cumpărării de produse sau mărfuri sau al culegerii de informații pentru întreprindere;

f) menținerea unui loc fix de afaceri, în scopul exclusiv de a face reclamă, de a furniza informații, pentru cercetări științifice sau pentru activități analoage, care au un caracter pregătitor sau auxiliar pentru întreprindere;

g) menținerea unui loc fix de afaceri numai pentru orice combinații de activități menționate la lit. a)-f), cu condiția ca întreaga activitate a locului fix de afaceri rezultând din această combinație să aibă un caracter pregătitor sau auxiliar.

4. O întreprindere a unui stat contractant, indiferent de faptul că nu are un loc fix de afaceri în

celălalt stat contractant, va fi considerată că are un sediu permanent în acel celălalt stat contractant, dacă desfășoară în acel stat activități de supraveghere legate de un șantier de construcții, un proiect de montaj sau de instalații care se desfășoară în acel celălalt stat pe o perioadă mai mare de 9 luni.

5. O persoană care activează într-un stat contractant în numele unei întreprinderi a celui alt stat contractant (alta decât un agent cu statut independent căruia i se aplică prevederile paragrafului 6), indiferent de faptul că nu are nici un loc fix de afaceri în primul stat contractant menționat, va fi considerată că reprezintă un sediu permanent în acel stat, dacă;

a) dispune de împuternicirea pe care o exercită în mod obișnuit în primul stat contractant menționat, de a încheia contracte în numele întreprinderii; sau

b) menține în primul stat contractant menționat un stoc de produse sau de mărfuri aparținând întreprinderii din care, în mod regulat onorează comenzi în numele întreprinderii; sau

c) asigură comenzi în mod regulat în primul stat contractant menționat, total sau aproape total, pentru întreprindere.

6. O întreprindere a unui stat contractant nu se consideră că are un sediu permanent în celălalt stat contractant numai prin faptul că aceasta își exercită activitatea în acel celălalt stat contractant prin intermediul unui curier, al unui comisionar general sau al oricărui alt intermediar cu statut independent, cu condiția ca aceste persoane să acționeze în cadrul activității lor obișnuite.

7. Faptul că o societate care este rezidentă a unui stat contractant controlează sau este controlată de o societate care este rezidentă a celui alt stat contractant sau care exercită activități în acel celălalt stat contractant (fie printr-un sediu permanent, fie în alt mod), nu este prin el însuși suficient pentru a face din oricare dintre aceste societăți un sediu permanent al celeilalte.

III. Impunerea venitului

ARTICOLUL 6

Venituri din bunuri imobile

1. Veniturile provenind din bunuri imobile, inclusiv veniturile din agricultură sau exploatarea forestieră, sunt impozabile în statul contractant în care aceste bunuri sunt situate.

2. Expresia bunuri imobile este definită în conformitate cu legislația statului contractant în care sunt situate bunurile în cauză. Expresia cuprinde, în orice caz, accesoriile bunurilor imobile; inventarul viu și echipamentul folosit în agricultură și exploatarea forestieră, drepturile asupra cărora se aplică dispozițiile dreptului comun cu privire la proprietatea funciară, uzufructul bunurilor imobile și drepturile la rente variabile sau fixe pentru exploatarea sau concesiunea exploatarea zăcămintelor minerale, izvoarelor și a altor resurse naturale; navele, vapoarele și aeronavele nu sunt considerate bunuri imobile.

3. Prevederile paragrafului 1 se aplică veniturilor obținute din exploatarea directă, din închirierea sau din folosirea în orice altă formă a bunurilor imobile.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 3 se aplică, de asemenea, veniturilor provenind din bunurile imobile, ale unei întreprinderi și veniturilor din bunurile imobile utilizate pentru exercitarea unei profesii independente.

ARTICOLUL 7

Profiturile întreprinderilor

1. Profiturile unei întreprinderi a unui stat contractant sunt impozabile numai în acel stat, în afară de cazul în care întreprinderea exercită activitatea în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat în acel stat. Dacă întreprinderea exercită activitatea sa în acest mod, profiturile întreprinderii pot fi impuse în celălalt stat contractant, dar numai acea parte din ele care este atribuită aceluși sediu permanent.

2. Sub rezerva prevederilor paragrafului 3, când o întreprindere a unui stat contractant exercită activitatea sa în celălalt stat contractant printr-un sediu permanent situat în acel stat, se atribuie în fiecare stat contractant acelui sediu permanent profiturile pe care le-ar fi putut realiza dacă ar fi constituit o întreprindere distinctă și separată, exercitând activități identice sau analoage, în condiții identice sau analoage și tratând cu toată independența cu întreprinderea al cărui sediu permanent este.

3. La determinarea profiturilor unui sediu permanent sunt admise la scădere cheltuielile efectuate pentru scopurile urmărite de acest sediu permanent, inclusiv cheltuielile de conducere și cheltuielile generale de administrare, indiferent de faptul că s-au efectuat în statul contractant în care se află sediul permanent sau în altă parte.

4. În măsura în care, într-un stat contractant se obișnuiește ca profitul care se atribuie unui sediu permanent să fie determinat prin repartizarea profitului total al întreprinderii în diversele sale părți componente, nici o prevedere a paragrafului 2 nu va împiedica acel stat contractant să determine profitul impozabil în conformitate cu repartiția uzuală; metoda de repartizare adoptată va fi totuși aceea prin care rezultatul va fi în concordanță cu principiile enunțate în prezentul articol.

5. Nici un profit nu se va atribui unui sediu permanent pentru faptul că acest sediu permanent cumpără produse sau mărfuri pentru întreprindere.

6. Când profiturile includ elemente, de venit tratate separat în alte articole ale prezentului acord, atunci prevederile acelor articole nu sunt afectate de prevederile prezentului articol.

7. În vederea aplicării prevederilor paragrafelor precedente, profiturile atribuibile unui sediu permanent se determină în fiecare an prin aceeași metodă, în afară de cazul în care există motive valabile de a proceda altfel.

ARTICOLUL 8

Transporturi maritime și aeriene

1. Profiturile obținute din exploatarea sau închirierea în trafic internațional a navelor sau aeronavelor și din închirierea containerelor și a echipamentului aferent, necesar exploatării în trafic internațional a navelor sau aeronavelor, sunt impozabile numai în statul contractant în care se află sediul conducerii efective a întreprinderii.

2. Dacă sediul conducerii efective a unei întreprinderi de transporturi maritime se află la bordul unei nave sau vapor, atunci se consideră a fi situat în statul contractant în care se află portul de înregistrare a navei sau vaporului sau, dacă nu există un atare port, în statul contractant în care este rezident cel care exploatează nava sau vaporul.

3. Prin derogare de la prevederile paragrafului 1 și ale art. 7, profiturile obținute de o întreprindere a unui stat contractant din exploatarea navelor sau aeronavelor utilizate numai în transporturi efectuate între locuri situate într-un stat contractant sunt impozabile în acel stat.

4. Prevederile paragrafului 1 se aplică, de asemenea, profiturilor obținute din participarea la un pool, la o exploatare în comun sau la o agenție internațională de transporturi.

ARTICOLUL 9

Întreprinderi asociate

1. Când:

a) o întreprindere a unui stat contractant participă direct sau indirect la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a celuilalt stat contractant; sau

b) aceleași persoane participă direct sau indirect la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a unui stat contractant și al unei întreprinderi a celuilalt stat contractant și, fie într-un caz, fie în celălalt, cele două întreprinderi sunt legate în relațiile lor financiare sau comerciale prin condiții acceptate sau impuse, care diferă de acelea care ar fi fost stabilite între întreprinderi

independente, atunci profiturile, care fără aceste condiții ar fi fost obținute de una dintre întreprinderi, dar nu au putut fi obținute în fapt datorită acestor condiții, pot fi incluse în profiturile acelei întreprinderi și impuse în consecință.

2. Când un stat contractant include în profiturile unei întreprinderi aparținând aceluia stat și impune în consecință profiturile pentru care o întreprindere a celui alt stat contractant a fost supusă impozitării în acel celălalt stat contractant, iar profiturile astfel incluse sunt profituri care ar fi revenit întreprinderii primului stat contractant menționat, dacă condițiile stabilite între cele două întreprinderi ar fi fost acelea care s-ar fi stabilit între întreprinderi independente, atunci acel celălalt stat contractant va proceda la modificarea corespunzătoare a sumei impozitului stabilit asupra acelor profituri. La efectuarea unei astfel de modificări, se va ține seama de celelalte prevederi ale prezentului acord și, dacă este necesar, autoritățile competente ale statelor contractante se vor consulta reciproc.

ARTICOLUL 10

Dividende

1. Dividendele provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celui alt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși, aceste dividende pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant al cărui rezident este societatea plătitoare a dividendelor și în conformitate cu legislația aceluia stat contractant, dar, dacă primitorul este beneficiarul efectiv al dividendelor, impozitul astfel stabilit nu poate depăși 15 la sută din suma brută a dividendelor. Dispozițiile prezentului paragraf nu afectează impozitarea societății pentru profiturile din care se plătesc dividendele.

3. Termenul dividende astfel cum este folosit în prezentul articol indică veniturile provenind din acțiuni, din părți miniere, din părți de fondator sau alte drepturi care nu sunt creanțe, din participări la profit, precum și veniturile din alte părți sociale care sunt supuse aceluiași regim de impunere ca și veniturile din acțiuni, în conformitate cu legislația fiscală a statului contractant al cărui rezident este societatea care distribuie dividendele.

4. Dispozițiile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică dacă beneficiarul efectiv al dividendelor, fiind rezident al unui stat contractant, are în celălalt stat contractant al cărui rezident este societatea plătitoare a dividendelor, un sediu permanent de care este efectiv legată participarea generatoare de dividende. În această situație se aplică prevederile art. 7.

5. Când o societate rezidentă a unui stat contractant realizează profituri sau venituri din celălalt stat contractant, acel celălalt stat contractant nu poate percepe nici un impozit asupra dividendelor plătite de acea societate, cu excepția cazului când aceste dividende sunt plătite unui rezident al aceluia celălalt stat contractant sau a cazului când participarea generatoare de dividende este efectiv legată de un sediu permanent situat în acel celălalt stat contractant, și nici asupra profiturilor nedistribuite ale societății, chiar dacă dividendele plătite sau profiturile nedistribuite constau, în întregime sau în parte, din profituri sau venituri provenind din acel celălalt stat contractant.

ARTICOLUL 11

Dobânzi

1. Dobânzile provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celui alt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși aceste dobânzi pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant din care provin și în conformitate cu legislația aceluia stat contractant, dar, dacă primitorul rezident al celui alt stat contractant este beneficiarul efectiv al dobânzilor, impozitul astfel stabilit nu poate depăși 15 la sută din suma brută a dobânzilor.

Dispozițiile prezentului paragraf nu se aplică dobânzilor plătite pentru creditele acordate sau

garantate, direct sau indirect, de un stat contractant, o subdiviziune politică, o autoritate locală sau o unitate administrativ-teritorială a acestuia, de Banca Națională a României sau de Banca de Rezerve a Republicii Africa de Sud.

3. Termenul dobânzi, astfel cum este folosit în prezentul articol, indică veniturile din creanțe de orice fel, însoțite sau nu de garanții ipotecare sau de o clauză de participare la profiturile debitorului și, în special, veniturile din efecte publice, din obligațiuni și titluri de creanță, inclusiv premiile și primele legate de aceste efecte, titluri și obligațiuni.

Penalizările pentru plata cu întârziere nu sunt considerate dobânzi în sensul prevederilor prezentului articol.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al dobânzilor, fiind rezident al unui stat contractant, desfășoară activități în celălalt stat contractant din care provin dobânzile, printr-un sediu permanent situat în acel stat, sau exercită profesii independente în acel celălalt stat contractant printr-o bază fixă situată în acel stat, iar creanța în legătură cu care se plătesc dobânzile este efectiv legată de un asemenea sediu permanent sau bază fixă. În această situație se aplică prevederile art. 7 sau 14, după caz.

5. Dobânzile se consideră că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este acel stat, o subdiviziune politică, o autoritate locală, o unitate administrativ-teritorială sau un rezident al aceluși stat. Totuși, când plătitorul dobânzilor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent sau o bază fixă de care este legată creanța generatoare de dobânzi și aceste dobânzi se suportă de acel sediu permanent sau bază fixă, atunci dobânzile se consideră că provin din statul contractant în care este situat sediul permanent sau baza fixă.

6. Când, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană, suma dobânzilor, ținând seama de creanța pentru care sunt plătite, depășește suma asupra căreia ar fi convenit plătitorul și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, dispozițiile prezentului articol se aplică numai la această ultimă sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților rămâne impozabilă conform legislației fiecărui stat contractant, ținându-se cont de celelalte dispoziții ale prezentului acord.

ARTICOLUL 12 Redevențe

1. Redevențele provenind dintr-un stat contractant și plătite unui rezident al celuilalt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Totuși aceste redevențe pot fi, de asemenea, impuse în statul contractant din care provin și în conformitate cu legislația aceluși stat, dar dacă primatorul, rezident al celuilalt stat contractant, este beneficiarul efectiv al redevențelor, impozitul astfel stabilit nu va depăși 15 la sută din suma brută a redevențelor.

3. Termenul redevențe, astfel cum este folosit în prezentul articol, indică plățile de orice natură efectuate pentru înstrăinarea, folosirea sau concesiunea oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice (inclusiv filmele cinematografice și filmele, benzile sau discurile destinate emisiunilor de radio sau televiziune), a oricărui brevet de invenție, mărci de fabrică sau de comerț, desen sau model, plan, formulă sau procedeu secret, sau pentru folosirea sau concesiunea unui echipament industrial, comercial sau științific, sau pentru informațiile referitoare la experiența câștigată în domeniul industrial sau științific.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se aplică dacă beneficiarul efectiv al redevențelor, fiind rezident al unui stat contractant, are în celălalt stat contractant din care provin redevențele un sediu permanent de care este efectiv legat dreptul sau proprietatea generatoare de redevențe. În această situație se aplică prevederile art. 7.

5. Când, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană suma redevențelor plătite, având în vedere utilizarea, dreptul sau informația pentru

care sunt plătite, depășește suma asupra căreia ar fi convenit plătitorul și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, dispozițiile prezentului articol se aplică numai la această ultimă sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților rămâne impozabilă conform legislației fiecărui stat contractant, ținându-se cont de celelalte dispoziții ale prezentului acord.

6. Redevențele se consideră că provin dintr-un stat contractant când plătitorul este un rezident al aceluși stat. Totuși, când plătitorul redevențelor, fie că este sau nu rezident al unui stat contractant, are într-un stat contractant un sediu permanent de care este efectiv legată obligația de plată a redevențelor și acestea sunt suportate de sediul permanent, atunci redevențele se consideră că provin din statul contractant în care este situat sediul permanent.

ARTICOLUL 13 Câștiguri din capital

1. Câștigurile din înstrăinarea bunurilor imobile, astfel cum sunt definite la paragraful 2 al art. 6, pot fi impuse în statul contractant în care sunt situate bunurile în cauză.

2. Câștigurile provenind din înstrăinarea bunurilor mobile făcând parte din activul unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant sau a bunurilor mobile ținând de o bază fixă de care dispune un rezident al unui stat contractant în celălalt stat contractant pentru exercitarea unei profesii independente, inclusiv câștigurile provenind din înstrăinarea unui asemenea sediu permanent (singur sau cu întreaga întreprindere) sau a acelei baze fixe, pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

3. Câștigurile provenind din înstrăinarea navelor sau aeronavelor exploatate în trafic internațional sau a bunurilor mobile necesare exploatării acestor nave sau aeronave sunt impozabile numai în statul contractant în care este situat locul conducerii efective a întreprinderii.

4. Câștigurile provenind din înstrăinarea oricăror bunuri, altele decât cele menționate la paragrafele 1, 2 și 3, sunt impozabile numai în statul contractant în care este rezident cel care înstrăinează.

ARTICOLUL 14 Profesii independente

1. Veniturile realizate de un rezident al unui stat contractant din exercitarea pe cont propriu a unei profesii independente, sau a altor activități cu caracter independent sunt impozabile numai în acel stat, dacă nu dispune în mod obișnuit în celălalt stat contractant de o bază fixă pentru exercitarea activității sale. Dacă dispune de o astfel de bază fixă, veniturile pot fi impuse în celălalt stat contractant, dar numai partea care este atribuită acelei baze fixe.

2. Expresia profesii independente cuprinde, în special, activitățile independente de ordin științific, literar, artistic, educativ sau pedagogic, precum și exercitarea în mod independent a profesiei de medic, avocat, inginer, arhitect, dentist și contabil.

ARTICOLUL 15 Profesii dependente

1. Sub rezerva dispozițiilor art. 16, 18 și 19, salariile și alte remunerații similare pe care un rezident al unui stat contractant le primește pentru o activitate salariată sunt impozabile numai în acel stat, cu condiția ca activitatea să nu fie exercitată în celălalt stat contractant. Dacă activitatea este exercitată în celălalt stat, remunerația primită poate fi impusă în acel celălalt stat contractant.

2. Prin derogare de la prevederile paragrafului 1, remunerațiile pe care un rezident al unui stat contractant le primește pentru o activitate salariată, exercitată în celălalt stat contractant, sunt impozabile numai în primul stat contractant menționat, dacă:

a) beneficiarul rămâne în celălalt stat contractant o perioadă sau perioade care nu depășesc în total 183 de zile în cursul anului fiscal vizat;

b) remunerațiile sunt plătite de o persoană sau în numele unei persoane care angajează și care nu este rezidentă a celuilalt stat contractant; și

c) remunerațiile nu sunt suportate de un sediu permanent sau de o bază fixă pe care cel care angajează o are în celălalt stat contractant.

3. Prin derogare de la dispozițiile precedente ale prezentului articol, remunerațiile pe care un rezident al unui stat contractant le primește pentru o activitate salariată exercitată la bordul unei nave sau aeronave exploatare în trafic internațional pot fi impuse în statul contractant în care se află locul conducerii efective a întreprinderii.

ARTICOLUL 16

Remunerațiile membrilor consiliului de administrație sau de conducere

1. Tantiemele, jetoanele de prezență și alte remunerații similare primite de un rezident al unui stat contractant în calitate sa de membru al consiliului de administrație sau de conducere a unei societăți rezidentă în celălalt stat contractant pot fi impuse în acel celălalt stat contractant.

2. Remunerațiile pe care o persoană căreia i se aplică prevederile paragrafului 1 le primește de la o societate, ca urmare a îndeplinirii zi de zi a calității de salariat, sunt impozabile potrivit prevederilor art. 15.

ARTICOLUL 17

Artiști și sportivi

1. Prin derogare de la prevederile art. 14 și 15, veniturile obținute de artiștii de teatru, film, radio sau televiziune și de muzicieni și sportivi din activitatea lor personală în această calitate, pot fi impuse în statul contractant în care ei desfășoară aceste activități.

2. Când veniturile în legătură cu activitățile personale ale unui artist sau sportiv nu revin acestora, ci unei alte persoane, prin derogare de la dispozițiile art. 7, 14 și 15, acele venituri pot fi impuse în statul contractant în care sunt exercitate activitățile artistului sau sportivului.

3. Veniturile realizate din activități desfășurate în cadrul schimburilor culturale, stabilite conform acordurilor culturale încheiate între cele două state contractante sunt scutite de impozit în statul contractant în care sunt desfășurate aceste activități.

ARTICOLUL 18

Pensii și anuități

1. Orice pensie (altele decât cele de natura celor menționate la paragraful 2 al art. 19) și orice anuitate, realizate din surse aflate într-un stat contractant de către o persoană fizică care este rezidentă a celuilalt stat contractant și care este supusă impozitului asupra acestor sume, în totalitate sau parțial, în celălalt stat contractant, sunt scutite de impozit în primul stat contractant menționat, cu condiția ca sumele respective să fie incluse în veniturile realizate potrivit scopurilor urmărite de celălalt stat contractant.

2. Termenul anuitate, astfel cum este folosit în prezentul articol, indică o sumă determinată, plătită periodic, la scadențe stabilite, în timpul vieții sau în cursul unei perioade de timp specificată sau determinată, cu obligația de a efectua plățile corespunzător cu sumele achitate.

ARTICOLUL 19

Funcții publice

1. Remunerațiile (altele decât pensiile) plătite de către sau din fondurile create de unul dintre statele contractante, de o subdiviziune politică, o autoritate locală sau o unitate administrativ-teritorială a acestuia unei persoane fizice pentru serviciile prestate acelu stat, subdiviziunii politice, autorității locale sau unității administrativ-teritoriale a acestuia, pentru îndeplinirea unei funcții publice, sunt scutite de impozit în celălalt stat contractant, dacă persoana fizică respectivă nu este, în mod obișnuit, rezidentă în acel celălalt stat contractant sau dacă este, în mod obișnuit, rezidentă în acel celălalt stat contractant numai în scopul prestării acelor servicii.

2. Orice pensie plătită de către sau din fondurile create de unul dintre statele contractante, de o subdiviziune politică, o autoritate locală sau o unitate administrativ-teritorială a acestuia, oricărei persoane fizice pentru serviciile prestate acelu stat, subdiviziunii politice, autorității locale sau unității administrativ-teritoriale a acestuia, pentru îndeplinirea unei funcții publice, este scutită de impozit în celălalt stat contractant, cu condiția ca remunerațiile pentru acele servicii să fi fost scutite de impozit în acel celălalt stat contractant potrivit paragrafului 1 al prezentului articol, sau să poată fi scutite de impozit dacă prezentul acord ar fi în vigoare la data plății remunerației.

3. Dispozițiile prezentului articol nu se aplică în cazul plăților efectuate pentru serviciile prestate în cadrul oricărei activități industriale sau comerciale desfășurate de către oricare dintre statele contractante, de către o subdiviziune politică, o autoritate locală sau o unitate administrativ-teritorială a acestuia, în scopul obținerii de profituri.

ARTICOLUL 20

Profesori

Prin derogare de la prevederile art. 15, un profesor care este prezent într-un stat contractant pentru o perioadă care nu depășește doi ani, în scopul de a preda la o universitate, colegiu, școală sau altă instituție de învățământ a acelu stat și care este sau a fost imediat anterior sosirii sale rezident al celuilalt stat contractant, este scutit de impozit asupra remunerațiilor aferente acestei activități în primul stat contractant menționat.

ARTICOLUL 21

Studenti și stagiați

Un student sau un stagiar care este prezent într-un stat contractant numai în scopul educării sau pregătirii sale și care este sau a fost imediat anterior sosirii sale rezident al celuilalt stat contractant este scutit de impozit în primul stat contractant menționat asupra sumelor primite din afara acelu prim stat contractant menționat, în scopul întreținerii, educării sau pregătirii sale.

ARTICOLUL 22

Alte venituri

Orice venituri care nu sunt tratate în dispozițiile precedente ale prezentului acord, indiferent de unde provin, obținute de un rezident al unui stat contractant care este supus impozitului asupra acestor venituri în acel stat, sunt supuse impozitului numai în acel stat.

IV. Eliminarea dublei impuneri

ARTICOLUL 23

Eliminarea dublei impuneri

Dubla impunere va fi eliminată după cum urmează:

1. În cazul României, impozitele plătite de rezidenții români asupra venitului sau capitalului,

impozabile în Republica Africa de Sud, în conformitate cu prevederile prezentului acord, vor fi deduse din impozitele române datorate potrivit legislației fiscale române.

Această deducere nu poate totuși să depășească acea parte a impozitului pe venit sau pe capital calculată înainte ca deducerea să fie acordată și care este atribuibilă venitului sau capitalului care poate fi impus în Republica Africa de Sud.

2. În cazul Republicii Africa de Sud, impozitele plătite de rezidenții sud-africani asupra venitului, sau capitalului impozabile în România, în conformitate cu prevederile prezentului acord, vor fi deduse din impozitele sud-africane datorate potrivit legislației fiscale sud-africane.

Această deducere nu poate totuși să depășească acea parte a impozitului pe venit sau pe capital calculată înainte ca deducerea să fie acordată și care este atribuibilă venitului sau capitalului care poate fi impus în România.

3. Expresiile impozit român și impozit sud-african se vor considera că includ cuantumul impozitului care ar fi trebuit să fie plătit dacă impozitul nu ar fi fost redus în conformitate cu legislația destinată să promoveze dezvoltarea economică sau descentralizarea în oricare dintre statele contractante, efectivă la data intrării în vigoare a prezentului acord sau în conformitate cu prevederile legale ce vor fi introduse în viitor în legislația fiscală a fiecărui stat contractant, care vor modifica sau completa legislația existentă.

4. Profiturile obținute dintr-un credit acordat de un stat contractant, de o subdiviziune politică, o unitate administrativ-teritorială sau orice agenție a acestuia, unui rezident al celuilalt stat contractant, în scopul promovării dezvoltării economice sau al descentralizării în primul stat contractant menționat, sunt impozabile numai în primul stat contractant menționat.

V. Prevederi speciale

ARTICOLUL 24

Nediscriminarea

1. Naționali unui stat contractant nu vor fi supuși în celălalt stat contractant la nici o impozitare sau obligație legată de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât aceea la care sunt sau pot fi supuși naționali acelui celălalt stat aflați în aceeași situație.

2. Un stat contractant nu poate modifica impunerea unui rezident al celuilalt stat contractant prin includerea unor elemente de venit deja impuse în celălalt stat contractant, după expirarea perioadei de prescripție prevăzută de legislația sa internă.

3. Impunerea unui sediu permanent pe care o întreprindere a unui stat contractant îl are în celălalt stat contractant nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile în acel celălalt stat contractant decât impunerea stabilită întreprinderilor acelui celălalt stat contractant care desfășoară aceleași activități.

4. Întreprinderile unui stat contractant, al căror capital este, în totalitate sau în parte, deținut sau controlat, direct sau indirect, de unul sau mai mulți rezidenți ai celuilalt stat contractant, nu vor fi supuse în primul stat contractant menționat nici unei impozitări sau obligații legate de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impunerea sau obligațiile la care sunt sau pot fi supuse alte întreprinderi similare ale primului stat contractant menționat.

5. Nici o dispoziție a prezentului articol nu va fi interpretată ca obligând un stat contractant să acorde rezidenților celuilalt stat contractant orice deduceri personale, înlesniri sau reduceri de ordin fiscal pe baza situației civile sau a sarcinilor familiale, pe care le acordă propriilor rezidenți.

6. În prezentul articol termenul impozitare înseamnă impozitele care fac obiectul prezentului acord.

ARTICOLUL 25

Procedura amiabilă

1. Când un rezident al unui stat contractant consideră că datorită măsurilor luate de unul sau ambele state contractante rezultă sau va rezulta pentru el o impozitare care nu este conformă cu prezentul acord, el poate, indiferent de căile de atac prevăzute de legislația națională a acelor state contractante, să supună cazul său autorității competente a statului contractant al cărui rezident este. Cazul trebuie să fie prezentat într-o perioadă de trei ani de la prima notificare a măsurii din care rezultă o impozitare care nu este conformă cu prevederile prezentului acord.

2. Autoritatea competentă se va strădui, dacă reclamația îi pare întemeiată și dacă ea însăși nu este în măsură să aducă o soluționare corespunzătoare, să rezolve cazul pe calea unei înțelegeri amiabile cu autoritatea competentă a celuilalt stat contractant, în vederea evitării unei impozitări care nu este în conformitate cu acordul.

3. Autoritățile competente ale statelor contractante se vor strădui să rezolve, pe calea înțelegerii amiabile, orice dificultăți sau dubii rezultate ca urmare a interpretării sau aplicării prezentului acord. Ele pot, de asemenea, să se consulte reciproc pentru eliminarea dublei impuneri în cazurile care nu sunt prevăzute în prezentul acord.

4. Autoritățile competente ale statelor contractante pot comunica direct între ele în scopul realizării unei înțelegeri în sensul paragrafelor precedente. Când pentru a se ajunge la o înțelegere apare oportun să aibă loc un schimb oral de opinii, acesta poate avea loc în cadrul unei comisii compuse din reprezentanți ai autorităților competente ale statelor contractante.

ARTICOLUL 26 Schimbul de informații

1. Autoritățile competente ale statelor contractante vor face schimb de informații necesare pentru aplicarea dispozițiilor prezentului acord și ale legislației interne a statelor contractante, referitoare la impozitele vizate de prezentul acord, în măsura în care impozitarea prevăzută de această legislație este în concordanță cu prezentul acord. Orice informație astfel obținută va fi tratată ca secret și nu va fi divulgată nici unei persoane sau autorități, altele decât cele însărcinate cu stabilirea sau încasarea impozitelor care fac obiectul prezentului acord.

2. Dispozițiile paragrafului 1 nu vor fi, în nici un caz, interpretate ca impunând unei autorități competente obligația:

a) de a lua măsuri administrative contrare legislației sau practicii administrative a unuia sau a celuilalt stat contractant;

b) de a furniza informații care nu pot fi obținute pe baza legislației sau a practicii administrative normale a unuia sau a celuilalt stat contractant;

c) de a transmite informații care ar divulga un secret comercial, de afaceri, industrial sau profesional sau un procedeu comercial ori informații a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice.

ARTICOLUL 27 Funcționari diplomatici și consulari

Dispozițiile prezentului acord nu vor afecta privilegiile fiscale ale membrilor misiunilor diplomatice sau consulare, în virtutea regulilor generale ale dreptului internațional sau a prevederilor unor acorduri speciale.

ARTICOLUL 28 Intrarea în vigoare

1. Prezentul acord va fi ratificat în conformitate cu prevederile constituționale în vigoare în fiecare stat contractant și va intra în vigoare în a 30-a zi după schimbul notelor prin care se arată că ambele

părți au adus la îndeplinire aceste prevederi.

2. Dispozițiile prezentului acord se vor aplica:

- a) în ce privește impozitele reținute prin stopaj la sursă, pentru sumele plătite sau creditate la/sau după 1 ianuarie imediat următor datei la care prezentul acord a intrat în vigoare;
- b) în ceea ce privește celelalte impozite, pentru anii fiscali ai persoanelor îndreptățite să beneficieze de prevederile prezentului acord care încep la/sau după 1 ianuarie imediat următor datei la care prezentul acord a intrat în vigoare.

ARTICOLUL 29

Denunțarea

1. Prezentul acord va rămâne în vigoare pe o perioadă nedeterminată, însă oricare stat contractant poate denunța acordul prin canale diplomatice, prin trimiterea unei notificări de denunțare celuilalt stat contractant, nu mai târziu de 30 iunie al fiecărui an calendaristic, începând după expirarea unei perioade de 5 ani de la data intrării în vigoare a acordului.

2. În această situație acordul își va înceta aplicabilitatea:

- a) în ce privește impozitele reținute prin stopaj la sursă, pentru sumele plătite sau creditate după sfârșitul anului calendaristic în care s-a transmis notificarea;
- b) în ce privește celelalte impozite, pentru anii fiscali ai persoanelor îndreptățite să beneficieze de prevederile prezentului acord, care încep după sfârșitul anului calendaristic în care s-a transmis notificarea.

Drept pentru care, subsemnații, autorizați în bună și convenită formă, au semnat prezentul acord.

Făcut în două exemplare originale la București în a 12-a zi a lunii noiembrie a anului una mie nouă sute nouăzeci și trei, în limbile română, engleză și afrikaans, toate cele trei texte fiind egal autentice. În caz de divergențe în interpretare, textul în limba engleză va prevala.